

10. november 2021

Ref. RIHO/PAS

J.nr. 21-000128

Redegørelse om inspektion i Folkesparekassen (hvidvaskområdet)

Indledning

Finanstilsynet var i marts 2021 på inspektion i Folkesparekassen. Inspektionen var en undersøgelse af hvidvaskområdet. Inspektionen omfattede sparekassens risikovurdering, politikker og forretningsgange på hvidvaskområdet. Inspektionen omfattede desuden sparekassens kundekendskabsprocedurer for såvel privat- som virksomhedskunder. Herudover omfattede inspektionen sparekassens overvågning af kunder, herunder overholdelse af undersøgelses-, noterings-, opbevarings- og underretningspligten. Endelig omfattede inspektionen sparekassens foranstaltninger for overholdelse af sanktioner samt interne kontroller.

Risikovurdering og sammenfatning

Sparekassen blev stiftet som et lånefællesskab i 1983 som et alternativ til almindelige banker. Sparekassen havde på inspektionstidspunktet tre filialer i henholdsvis Århus, Odense og Silkeborg, hvor sidstnævnte også er sparekassens hovedkontor. Sparekassen var karakteriseret ved at drive almindelig bankforretning og tilbød bl.a. indlånskonti, betalingstjenester, udlån og realkredit gennem samarbejde med Totalkredit.

Sparekassen havde på inspektionstidspunktet ca. 9.200 kunder, heraf ca. 7.900 privat- og ca. 1.300 erhvervs-kunder herunder foreninger. Sparekassen havde i alt 21 ansatte. Sparekassen drev primært bankvirksomhed i lokalområderne i Silkeborg, Odense og Århus, men sparekassen havde kunder i hele Danmark.

Finanstilsynet vurderede, at sparekassens iboende risiko for at blive brugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme var normal til høj vurderet i forhold til gennemsnittet af finansielle virksomheder i Danmark. I vurderingen havde Finanstilsynet særligt lagt vægt på, at sparekassen primært havde danske kunder som er bosiddende i Danmark, men omvendt har sparekassen en del foreningskunder og enkelte kunder, som havde tilknytning til udlandet, herunder højrisikotredjelande.

FINANSTILSYNET

Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Finanstilsynet modtog den 15. juni 2021 brev fra sparekassen om, at sparekassen lægges sammen med Middelfart Sparekasse med sidstnævnte som fortsættende pengeinstitut. Sammenlægningen skete den 1. september 2021, hvorefter Middelfart Sparekasse er fortsættende pengeinstitut. Folkesparekassen gik herefter i gang med at overdrage kunderne til Middelfart Sparekasse, hvorefter alle kundetransaktioner fremover skal ske gennem og med det IT-system, som består i Middelfart Sparekasse. Sammenlægningen af de to pengeinstitutter påvirker ikke Finanstilsynets inspektionsrapport og de afledte tilsynsreaktioner. Idet Folkesparekassen er blevet en del af Middelfart Sparekasse, er det således Middelfart Sparekasse, der er ansvarlig for at håndtere de tilsynsreaktioner, som Folkesparekassen har modtaget fra Finanstilsynet.

På baggrund af inspektionen er der et antal områder, som giver anledning til tilsynsmæssige reaktioner.

Sparekassen har fået påbud om at revidere sine forretningsgange, så sparekassen inddrager alle relevante oplysninger om kunden ved risikoklassificeringen af denne samt at revidere sin forretningsgange for skærpede kundekendskabsprocedurer, så det fremgår, hvilke flere oplysninger på kunden som virksomheden konkret skal indhente. Sparekassen skal desuden udbygge sine forretningsgange til at omfatte kundekendskabsprocedurer, hvis en kundes relevante omstændigheder ændrer sig. Sparekassen skal desuden revidere sine forretningsgange for undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligt, så alarmbehandling og underretning bliver korrekt og effektiv.

Sparekassen har desuden fået påbud om at foretage fornyede kundekendskabsprocedurer, når kundernes relevante omstændigheder ændrer sig.

Sparekassen har endvidere fået påbud om at indhente identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres identitet, således at sparekassen med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere er. Finanstilsynet påbyder desuden sparekassen at sikre, at den indhenter oplysninger om forretningsforbindelsens formål og tilsigtede beskaffenhed.

Sparekassen har fået påbud om at overvåge, om kundernes transaktioner er i overensstemmelse med sparekassens viden om kunderne og kundernes forretnings- og risikoprofil, herunder om nødvendigt midlernes oprindelse, samt sikre, at dokumenter, data eller oplysninger om kunderne løbende ajourføres.

Sparekassen har ligeledes fået påbud om at gennemføre skærpede kundekendingsprocedurer i de kundeforhold, hvor sparekassen vurderer, at der er øget risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme.

Sparekassen har fået påbud om at undersøge baggrunden for og formålet med alle komplekse og usædvanligt store transaktioner samt alle usædvanlige transaktionsmønstre og aktiviteter, der ikke har et klart økonomisk og påviseligt lovligt formål med henblik på at fastslå, om der er grund til at formode, at disse har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme samt sikre, at undersøgelsen sker omgående.

Sparekassen har desuden fået påbud om at notere og opbevare resultaterne af sparekassens undersøgelser.

Endvidere har sparekassen fået påbud om at der omgående sker underretning til Hvidvasksekretariatet, hvis sparekassen er vidende om, har mistanke om, eller rimelig grund til at formode, at en transaktion, midler eller en aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Det samme gælder ved mistanke, der er opstået i forbindelse med kundens forsøg på at foretage en transaktion, eller en henvendelse fra en mulig kunde med ønske om gennemførelse af en transaktion eller aktivitet, som kan have tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering.

Endelig har sparekassen fået påbud om, at den med passende hyppighed skal foretage interne kontroller, der sikrer, at sparekassen effektivt forebygger, begrænser og styrer risikoen for hvidvask og terrorfinansiering, herunder at sparekassen kan dokumentere de foretagne kontroller. Dette omfatter særligt en kontrol af sparekassens foreningskunders reelle ejere, og desuden sparekassens alarmbehandling og underretning.